सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास माननीय न्यायाधीश श्री वैद्यनाथ उपाध्याय माननीय न्यायाधीश श्री चोलेन्द्र शमशेर ज.ब.रा.

फैसला

060-CR-0938

मुद्दा : केही सार्वजनिक अपराध ।

संखुवासभा जिल्ला खाँदवारी नगरपालिकाको जाहेरीले नेपाल सरकार...... १ <u>पुनरावेदक</u> वादी

<u>विरूद्ध</u>

संखुवासभा जिल्ला खाँदवारी नगरपालिका वडा नं. १ बस्ने प्रनिस राई........१ प्रत्यर्थी प्रतिवादी

शुरू तहमा फैसला गर्ने :- प्र.जि.अ. कैलाशनाथ खरेल जिल्ला प्रशासन कार्यालय, संखुवासभा पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने :- मा.मु.न्या. श्री गोविन्द कुमार उपाध्याय मा.न्या. श्री शम्भुबहादुर खड्का पुनरावेदन अदालत धनकुटा

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१)(क) र (ख) को आधारमा मुद्दा दोहो-याई हेरी पाऊँ भनी वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट निवेदन परेकोमा यस अदालतको मिति २०७०।३।२७ को आदेश अनुसार पुनरावेदन तर्फ दर्ता भएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यस प्रकार छ :-

संखुवासभा जिल्ला खाँदवारी नगरपालिका वडा नं. १ स्थित खाँदबारी खेल मैदान तर्फ जाने सडक दक्षिण, ऐ. बाटो पूर्व, खाँदवारी बसपार्क जाने बाटो उत्तर र लोकविह्नल कार्कीको नेपाल सरकारसमेत विरूद्ध प्रनिस राई ०७०-СR -०१२९ को पृष्ठ १/९

खेत पश्चिम यित चार किल्ला भित्र रहेको खाँदबारी नगरपालिकाको कोठा नं. ४, ५ मा रहेका कर्मचारीलाई गालीगलौज गरी कोठा नं. ४ को १ वटा काठको कुर्सी र कोठा नं. ५ को टेबुलमा भएको शिशा फुटाई प्रतिवादी प्रनिस राईले अशान्ति मच्चाएको भन्ने व्यहोराको घटनास्थल मुचुल्का ।

मिति २०६८।१।१४ गते दिनको १२:१० बजेको समयमा प्रनिस राईले कार्यालयको मर्यादा विपरीत कर्मचारीलाई हप्काई प्रशासन कोठा नं. ४ को काठको कुर्सी थान १(एक) र कोठा नं. ५ को टेबुलमा रहेको शिशा थान २(दुई) समेत तोडफोड गरी आतंक मच्चाई नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा सुविधामा बाधासमेत पुऱ्याएको हुँदा निजलाई आवश्यक कानूनी कारवाही गरी शान्ति सुरक्षाको वातावरण मिलाई दिनु हुन भन्ने खाँदबारी नगरपालिका कार्यालयको पत्र ।

प्रतिवादी प्रनिस राइको दाहिने नाडीमा रगडिएको घाउ र निजको शरीरका अन्य ठाउँमा पनि ठोकिएर घाउ बनेको हो भन्ने व्यहोराको घाउ जाँच केश फारम ।

कर्मचारीलाई आतंकित पार्ने तथा कार्यालय भवन तोडफोड गर्ने प्रनिस राइलाई कानूनबमोजिम कारवाही गरी राष्ट्रसेवक कर्मचारीको जीउ ज्यानको रक्षा गरी पाऊँ भन्ने खाँदबारी नगरपालिका कार्यालयको प्रेश विज्ञप्ती ।

मेरा बाबु र हजुर बुबाको जग्गा नामसारी गर्ने काममा मिति २०६८।१।१४ गते खाँदबारी नगरपालिका कार्यालय गएको थिए । मिति २०६८ ।१।२ गते दिएको निवेदन उपर धेरै दिन वितिसक्दा पनि कारवाही भएको थिएन । किन भएन भनी कुरा गर्दा रू. २ लाख नगद घुस मागेपछि रिस उठी आवेगमा आई उक्त कार्य गरेको हुँ । शिशा फुटाएको हो । कुर्सी भाँचेको होइन, कर्मचारीलाई गालीगलौज गरे सो कार्य गर्न हुने थिएन । मेरो गल्ती भयो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी प्रनिस राईले अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्ष गरेको बयान ।

प्रनिस राईसँग मैले पैसा मागेको छैन । प्रिक्रिया नपुगेको कामलाई जबरजस्ती गर्न लगाएपछि मैले नगर्दा रू. लाख २ लाख मागे भन्ने आरोप लगाएका हुन् । निजसँगको सरोकारको काम थिएन । निजका बाबुले चाही जग्गा नामसारी गरी पाऊँ भनी मिति २०६८। १।२ गते निवेदन दिएका थिए भन्ने समेत व्यहोराको खाँदबारी नगरपालिका कार्यालयका कर्मचारी खेमराज निरौलाको कागज ।

कार्यसम्पादनको सिलसिलामा प्रतिवादी प्रनिस राई सरोकारवाला व्यक्ति नरहेको हुँदा म निजलाई चिन्दिन । मिति २०६८। १। १४ गते निज कार्यालयमा आई सामान तोडफोड गरी गालीगलौजसमेत गरी आर्थिक लेनदेनको विषयमा खेमराज निरौला र प्रनिस राई बीच आपसमा रू. ३ लाखको कुरा उठेको हो होइन, मलाई थाहा भएन भन्ने समेत व्यहोराको खाँदवारी नगरपालिका कार्यालयका कर्मचारी चुडामणि खनालको कागज ।

मेरो नाती प्रनिस राईलाई नगरपालिकाको कर्मचारीले पैसा दिने हो भने काम हुन्छ, निदने भए हुँदैन भन्दै दुर्व्यवहार गरेपछि किन पैसा दिनु भन्दै नातीले तोडफोड तथा गालीगलौज गरेको हो भन्ने सुनेको हुँ । प्रनिस राईले कर्मचारीलाई हप्काउने, सामान तोडफोड गर्ने काम नगर्नु पर्ने हो, गरेको भए पैसा माग्ने कर्मचारी र कुर्सी फुटाउने मेरो नाती समेतलाई कानूनबमोजिम हुनुपर्छ भन्ने जयकुमारी राईले गरेको कागज ।

मेरो भितजो प्रनिस राईसँग नगरपालिकाको कर्मचारीले घुस मागेको कारण प्रनिस राईले आवेगमा आई तोडफोड गरेको हो भन्ने व्यहोराको भूपशेखर चन राईको कागज ।

कार्यालयका कर्मचारीले रू. २ लाख रूपैया घुस चाहिन्छ भन्दा विवाद भई चर्काचर्की हुँदै जाँदा प्रनिस राईले तोडफोड गरेको हो, घुस माग्ने कर्मचारीलाई कडा कारवाही हुनुपर्छ भन्ने समेत व्यहोराको दुर्योधन राइको कागज ।

प्रतिवादी प्रनिस राइले खाँदाबारी नगरपालिका कार्यालयको कुर्सी तथा शिशा फुटाएको भन्ने सुनेको हुँ, किन निजले सो कार्य गरे थाहा भएन । नगरपालिका कार्यालयले जग्गा नामसारी नगरिदिएको विषयलाई लिएर सो कार्यालयका कर्मचारीलाई गालीगलौज गरी कार्यालयको शिशा तथा कुर्सीसमेत प्रतिवादीले फुटाएकोमा विश्वास लाग्छ भन्ने समेत व्यहोराको वस्तुस्थिति मुचुल्काका व्यक्तिहरूको कागज।

मिति २०६८।१।१४ गते दिनको १२:१० बजेको समयमा प्रतिवादी प्रनिस राईले जिल्ला संखुवासभा खाँदबारी नगरपालिकामा अनिधकृत रूपमा प्रवेश गरी कर्मचारीहरूलाई अपशब्द प्रयोग गरी कार्य कक्षको टेबलमा रहेको शिशा फुटाई कुर्सी भाँची कार्यालय जस्तो सार्वजिनक स्थलमा आतंक मच्चाई केही सार्वजिनक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा २ को (ab),(a

दावी सिहतको जिल्ला सरकारी विकल कार्यालय चैनपुर संखुवासभाको मिति २०६८।१।२३ गतेको अभियोग पत्र ।

मेरो बाबु केसर सिं राई र स्व. बाजे भिमसेन बहादुर राईको नाममा दर्ता भएको खाँदबारी नगरपालिका वडा नं. १ मा पर्ने कि.नं. ५६८ को जग्गा बाबुको नाममा नामसारी गर्नको लागि सिफारिस गरी पाऊँ भनी बाबु केसर सिं राईले नगरपालिका कार्यालय, खाँदबारीमा मिति २०६८।१।२ गते निवेदन दिएकोमा नगरपालिकाका कर्मचारी चुडामणि खनालले हकवालाहरू लिएर आउनु भनेको र मिति २०६८। १। ९ गते हकवालाहरू लिएर पुनः मेरो बुबा नगरपालिका जाँदा उक्त कार्य नगरपालिकाले नगरिदिएको। मिति २०६८।१।१२ गते मैले निमित्त कार्यकारी अधिकृत खेमराज निरौलासँग कुरा गर्दा तपाईहरूको धेरै कुरा मिलेको छैन । काम गर्न अप्ठेरो छ । तपाईहरूले चुडामणीलाई खुशी पारेर मात्रे काम हुन्छ । चुडामणि तपाईहरूका गाउँका पण्डितका छोरा पनि हुन । तपाईहरूले उहाँलाई अलिकति दिँदा केही हुँदैन भन्नु भयो । मैले उहाँलाई कति रूपैया दिनु पर्ने भनी सोध्दा रू.२ लाख रूपैया माग्नु भयो । त्यसपछि हामी मिति २०६८।१।१४ गतेका दिन नगरपालिका गयौं । उक्त दिन पनि उहाँहरूले हामीलाई तपाईहरूको काम हुँदैन भनेर कार्यालयबाट बाहिर निकाल्न खोज्दा पैसा दिए मात्र काम गर्ने भन्दै टेबुल ठोक्दा टेबुलको शिशा फुट्न गएको हो । कोठाको कुर्सी मैले भाँचेको होइन । भिडभाडमा कसले भाँच्यो थाहा भएन । मैले नगरपालिकाका कर्मचारीहरूलाई सामान्य गालीगलौज चाहिँ गरेको हो । घटना घटाउने मेरो नियोजित योजना नभई वादविवादका ऋममा एक्कासी उक्त घटना घटेको हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी प्रनिस राईले शुरू जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा गरेको वयान ।

प्रतिवादी प्रनिस राई आफ्नो बाबु केसर सिंह राईको नाममा जग्गा दर्ता गर्न भनी आवश्यक पर्ने प्रमाण र हकवाला विना कार्यालयमा आई दबाब दिएकोमा प्रमाण र हकवाला लिई आई प्रिक्रिया पूरा गर्नुहोस् भन्दा हाम्रो काम किन हुँदैन भन्दे कार्यालय तोडफोड गरेको हो भन्ने समेत व्यहोराको वादीका साक्षी (नगरपालिकाका तत्कालिन कार्यकारी अधिकृत) खेमराज निरौलाले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा गरेको बकपत्र ।

प्रतिवादीले आफ्नो हजुरबाबुको नामको जग्गा आफ्नो बाबुको नाममा नामसारी गर्न आवश्यक प्रक्रिया नपु-याई आएकोमा प्रक्रिया पु-याई आएमा मात्र नामसारी हुन्छ भन्दा एक्कासी कार्यालयमा तोडफोड गरेको हो भन्ने समेत व्यहोराको वादीका साक्षी (नगरपालिकाका ना.सु.) धनबहादुर श्रेष्ठले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा गरेको बकपत्र ।

प्रतिवादी प्रनिस राईको बाबु केसर सिंह राईका नाममा जग्गा नामसारीका लागि आवश्यक प्रमाण कागजात अपुग भएको हुँदा काम गर्न नसिकएको भन्दा निज प्रतिवादीले कार्यालय तोडफोड गरेको हो भन्ने समेत व्यहोरामा वादी साक्षी (नगरपालिका खरिदार) चुडामणि खनालले यस कार्यालयमा गरेको बकपत्र ।

घटनास्थल तथा वस्तुस्थिति मुचुल्का, वादीका साक्षीहरूले यस कार्यालयमा गरेको छुट्टाछुट्टै बकपत्र समेतका आधार प्रमाणबाट यी प्रतिवादी प्रनिस राईले केही सार्वजिनक (अपराध र सजाय) ऐन, २०२७ को (क),(ख),(ग),(घ) र (ज) विपरीत कसूर गरेको ठहर्छ। सो ठहर्नाले कसूरको प्रकृति र मात्रासमेत विचार गर्दा सोही ऐनको दफा ६(२) अनुसार निजलाई आइन्दा यस्तो कसूर गर्ने छैन भन्ने व्यहोराको कागज गराई छाडिदिनु भन्ने समेत व्यहोराको शुरू जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट मिति २०६८।७।२९ मा भएको फैसला।

अभियुक्त प्रनिस राईले अदालतमा बयान गर्दा अपराधमा स्वीकार गरी बयान गरेको र अनुसन्धानको क्रममा संकलित भएका प्रमाणलाई अदालतमा आई वादी पक्षका साक्षीले कसूर कायम गरी बकपत्र गरेका छन् । सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा २ को (क),(ख),(ग),(घ) र (ज) विपरीत कसूरको सजायमा ऐ. ऐनको दफा ६(१) बमोजिम सजाय कायम गरी फैसला भै प्रतिवादीलाई सजायको हकमा कसूरको प्रकृति र मात्रा समेत विचार गर्दा ऐ. ऐनको दफा ६(२) बमोजिम आइन्दा यस्तो कसूर गर्ने छैन भनी कागज गराई छाडी दिने भन्ने उल्लेख गरी फैसला भएकोमा प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी प्रनिस राईलाई यो मुद्दा भन्दा अगाडी पवन कुमारको जाहेरीले वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी यिनै प्रनिस राई समेत भएको केही सार्वजनिक अपराध मुद्दामा जिल्ला प्रशासन कार्यालय संखुवासभाको मिति २०६८।४।९९ को फैसलाले कसूर ठहर भएको अवस्था हुँदा पटके प्रतिवादीलाई कसूर ठहर भएको अवस्थामा कागज गरी छाड्ने भन्ने उक्त ऐनको दफा ६(२) विपरीत भएको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा वदर गरी अभियोग दावीबमोजिम सजाय समेत गरी पाऊँ भन्ने समेत व्यहोराको वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट पुनरावेदन अदालतमा परेको पुनरावेदनपत्र ।

आइन्दा कसूर गर्ने छैन भन्ने व्यहोराको कागज गराई प्रतिवादीलाई दण्ड दिने ठह-याएको जिल्ला प्रशासन कार्यालय, संखुवासभाको मिति २०६८।७।२९ को फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन भन्ने पुनरावेदन अदालत धनकुटाको मिति २०६८।१२।८ को फैसला ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय संखुवासभाले प्रतिवादी प्रनिस राईको कसूर ठहर गरी सजायको हकमा मात्र केही सार्वजनिक (अपराध र सजाय) ऐन, २०२७ को दफा ६(२) आकर्षित गरी कागज गरी छाड्ने फैसला गरेको देखिन्छ । शुरू अभियोग मागदावी र पुनरावेदनमा समेत प्रतिवादीले केही सार्वजनिक अपराधमा सजाय पाई सकेको भनी पहिलो सजाय भएको मुद्दाको नाम नामेसी उल्लेख गरिएको अवस्था छ । केही सार्वजनिक (अपराध र सजाय) ऐन, २०२७ को दफा ६(२) मा पहिलो पटकको कसूर भए कागज गराई छाड्न सक्नेछ भन्ने स्पष्ट कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ । प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादीले पुनः दोस्रो पटक कसूर गरेको देखिँदा सो स्पष्ट कानूनी व्यवस्था विपरित प्रतिवादीलाई कागज गराई छाड्ने अवस्था नहुँदा समेत प्रतिवादीलाई कागज गरी छाड्ने जिल्ला प्रशासन कार्यालय संखुवासभाको शुरू फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत, धनकुटाको फैसलामा केही सार्वजनिक अपराध तथा सजाय ऐन, २०२७ को दफा ६(२) को गम्भीर त्रुटी रहेकोले मुद्दा दोहो-याई हेरी पाउँ भनी वादी नेपाल सरकारको यस अदालतमा परेको निवेदन ।

यसमा प्रतिवादी प्रनिस राईलाई केही सार्वजिनक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा २ को (क), (ख), (ग), (घ) र (ज) को विपरित दोस्रो पटकको कसूर गरेको भनी सोही ऐनको दफा ६(१) अनुसार सजायको माग दावी सिहत अभियोग पत्र दायर भएकोमा प्रतिवादीले दोस्रो पटक कसूर गरेकोमा उक्त ऐनको दफा ६(१) बमोजिम सजाय गर्नुपर्नेमा दफा (२) अनुसार कागज गराई छाडी दिएको जिल्ला प्रशासन कार्यालय संखुवासभाको निर्णय सदर गरेको पुनरावेदन अदालत धनकुटाको फैसलामा प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३,५४ एवं केही सार्वजिनक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा ६(२) समेतको त्रुटि देखिँदा न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१)(क) अनुसार प्रस्तुत मुद्दा दोहो-याई हेर्ने निस्सा प्रदान गरिदिएको छ । प्रस्तुत मुद्दाको शुरु, रेकर्ड र भए प्रमाण मिसिल समेत झिकाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस अदालतको मिति २०७०।३।२७ को आदेश।

नियमबमोजिम आजको दैनिक पेशी सूचिमा चढी पेश भएको प्रस्तुत पुनरावेदन सिहतको मिसिल अध्ययन गरी पुनरावेदक वादी तर्फबाट उपस्थित विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दुर्गा खड्काले प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादीले दोश्रो पटक सार्बजनिक अपराधको कसूर गरेको देखिएको अवस्थामा सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को ६(१) अनुसार सजाय गर्नुपर्नेमा कागज गराई छोडेको शुरू कार्यालयको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत धनकुटाको फैसला कानूनी त्रुटिपूर्ण हुँदा उल्टी गरी पाऊँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो ।

प्रतिवादी प्रनिस राईलाई केही सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा २ को (क),(ख),(ग),(घ) र (ज) विपरीतको कसूरमा ऐ. ऐनको दफा ६(१) अनुसार सजाय गरी पाऊँ भनी दावी लिई अभियोग पत्र दायर भएकोमा शुरू जिल्ला प्रशासन कार्यालयले कसूर कायम गरी प्रतिवादीको कसूरको मात्रा समेतका आधारमा आइन्दा यस्तो कसूर गर्ने छैन भन्ने कागज गराई छोडी दिने फैसला भएकोमा पुनरावेदन अदालत धनकुटाबाट उक्त फैसला सदर हुने ठहरी फैसला भए उपर प्रतिवादीले दोश्रो पटक कसुर गरेको स्थितिमा दावी अनुसार केही सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा ६(१) नं. अनुसार सजाय नगरी सोही ऐनको दफा ६(२) अनुसार सजाय गरेको पुनरावेदन अदालत धनकुटाको फैसला कानूनी त्रुटिपूर्ण हुँदा उल्टी गरी पाऊँ भनी वादी नेपाल सरकारले पुनरावेदनमा जिकिर लिएको पाइन्छ ।

वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिर समेतलाई दृष्टिगत गरी प्रतिवादीको कसूरको मात्रा समेतका आधारमा केही सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा ६(२) अनुरूप कागज गराई छोड्ने गरेको शुरू कार्यालयको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत धनकुटाको फैसला मिलेको छ छैन र पुनरावेदन जिकिर बमोजिम गर्नुपर्ने हो होइन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय गर्नुपर्ने देखिन आयो ।

यसमा निर्णय तर्फ विचार गर्दा प्रतिवादी प्रनिश राईले जग्गाको नामसारी गरी पाउनका लागि खाँदबारी नगरपालिका कार्यालयमा निवेदन दिए पश्चात उक्त कार्यालयका कर्मचारीले काम नगरी दिई रिसवत समेतका कुरा गरी दुःख दिएको कारण गाली गलौजसम्म गरेको हुँ, अन्य भौतिक सम्पत्ति नोक्सान गर्ने कार्य गरेको होइन भनी अधिकार प्राप्त अधिकार र जिल्ला प्रशासन कार्यालय समेतमा वयान गरेको पाइन्छ । उक्त बयानबाट प्रतिवादी प्रनिश

राईले योजना बनाई दावीको कसूर गरेको देखिएको छैन । आफूले सेवा पाउनु पर्ने सार्वजिनक संस्था नगरपालिकाले सेवा प्रदानका ऋममा गरेको विलम्बको प्रतिफल निजमा क्षणिक आवेग उत्पन्न हुन पुगी गाली गलौचको वारदात हुन पुगेको देखिन्छ । प्रतिवादीले जाहेरवाला नगरपालिका कार्यालयका कर्मचारीहरुले जग्गा नामसारीको सेवामा अनाबश्यक बिलम्ब गरेको कारण कर्मचारीहरुलाई गालि गर्ने समेतका अभद्र व्यवहार गरेको भनी अधिकार प्राप्त अधिकारी तथा मुद्दा हेर्ने अधिकारीसमक्ष स्वीकार गरेको अवस्था छ । प्रतिवादी प्रनिस राइको उक्त कार्यबाट नगरपालिका जस्तो सार्बजिनक कार्यालयमा अशान्ति उत्पन्न हुन गै सार्बजिनक अपराधको कसुर हुन पुगेको पाइन्छ ।

प्रतिवादी प्रनिश राइले केही सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को (क),(ख),(ग),(घ) र (ज) विपरीत कसूर गरेको हुँदा सोही ऐनको दफा ६(१) नं. अनुसार निजलाई सजाय हुन नेपाल सरकारले दावी गरे पनि प्रस्तुत अभियोग भन्दा अगाडि प्रतिवादी प्रनिस राइको के कुन अपराधमा निज उपर जाहेरी परी कुन मितिमा कुन निकायले पहिलो पटक सजाय गरेको हो पुष्टि हुने तथ्यहरू अभियोगपत्रमा खुलाई सोको प्रमाण पनि साथै राखी अभियोगपत्र दायर भएको देखिदैन । अभियोग दावी गर्दैका अवस्थामा दावी पुष्टि हुने फैसला समेतका आवश्यक प्रमाण मिसिल संलग्न नभएको अवस्थामा शुरू कार्यालयबाट प्रतिवादी प्रनिश राईले तत्काल कसूर गर्नुपर्ने स्थिति सृजना हुन पुगेको वस्तुस्थितिलाई दृष्टि दिई अब आइन्दा कसुर नगर्ने सजायको कागज गराई छोडेको देखिन आउँछ ।

विद्यायिकी कानूनमा स्पष्ट भएका कुरामा अदालतले व्याख्या गर्ने कुरा हुँदैन। तर प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालतको फैसला उपर यस अदालतमा मुद्दा दोहऱ्याई हेरी पाउँ भन्ने निवेदन गर्दासम्म पुनरावेदक नेपाल सरकार तर्फबाट यस मुद्दा भन्दा अघि के कुन मुद्दामा प्रतिवादी प्रनिश राई उपर के कुन निकायबाट सजाय भएको थियो भन्ने फैसला वा सो देखिने कुनै निस्सा प्रमाण मिसिलमा राख्न सकेको पाइदैन । अदालतबाट दावी प्रमाणित गराउन सम्बद्ध प्रमाण सम्बन्धित पक्षबाट दाखिल भएको हुनुपर्छ । अदालतले जिहले पिन मिसिल संलग्न प्रमाणको आधारमा न्याय प्रदान गर्ने हो । यसरी केही सार्वजनिक अपराध र सजाय ऐन, २०२७ को दफा ६(१) को अभियोग वस्तुगत प्रमाणले पुष्टि नभएको हुँदा यस अदालतको मुद्दा दोहोऱ्याई हेर्ने निस्सा प्रदान गर्ने गरेको मिति २०७०।३।२७ को आदेशको आधार एवं वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिरसंग सहमत हुन सिकएन ।

तसर्थ माथि उल्लिखित आधार र कारणबाट शुरू जिल्ला प्रशासन कार्यालयको फैसला सदर हुने गरी पुनरावेदन अदालत धनकुटाबाट मिति २०६८। १२।८ मा भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदक वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनू ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलाश अधिकृत :- किपलमणी गौतम कम्प्यूटर टाईप गर्ने :- मन्दिरा रानाभाट इति सम्वत् २०७२ साल जेष्ठ महिना १४ गते रोज ५ शुभम्.....।